

TAUSTALLA RISKIYHTEISKUNNAN AJATUS, MAHDOLLISUUS VASTUULLISESTA YKSILÖLLISESTÄ KANSALAISUUDESTA, YKSILÖLLISESTÄ ”DOUBTISTA” (EPÄILYS, HUOLI, VÄLITTÄMINEN JA KÄYTÄNNÖLLINEN KOMPETENSSI ”INDIVIDUAATION” OSANA). KAIKEN HYPER-INDIVIDUALISMIN JA MARKKINOITUMISEN KESKELLÄ. VAIKKA MARKKINA- JA KYSYNTÄLÄHTÖINEN PORTFOLIO-ELÄMÄNTAPA JA – SUKUPOVI (”INDIVIDUALITY AS FATE”) NOUSEVATKIN, UUDENLAINEN KANSALAISUUS (yksilöllinen altruismi) JA VASTUULLINEN AMMATTILAISUUS ON MAHDOLLISTA.

TARKASTELENKIN SEURAVIEN KYSYMYSTEN JA TULKINTOJEN KAUTTA TOISAALTA (1) RISKIYHTEISKUNNALLISESTI EPÄILEVÄÄ JA HUOLEHTIVAA YKSILÖÄ JA TOISAALTA (2) MARKKINOILLE ANTAUTUVAA PORTFOLIOYKSILÖÄ. PORTFOLIOSUKUPOLVI JOUTUU KAMPALILEMAAN KANSALAISUUDEN KORROOSITIOTA VASTAAN.

xxx

Koulutus, työelämä, hyvinvointivaltio, oikeusjärjestelmä edellyttävät ja vapauttavat yksilöllisiä toimijoita. Ne tarvitsevat portfolioita. ’Zombie’ on täällä tänään - yksilöllistyneet harkitsevat instituutiot: ESIMERKIKSI juuri sisäisiä yrittäjiä, osallistuvia kansalaisia tuottava ja syrjääntyneiden palveluita räätälöivä nuorisopolitiikka.

JOKAISEN OMA ELÄMÄ

NUORET ”TEE-SE-ITSE” KANSALAISET – PORTFOLIOSUKUPOLVET – OMAN ELÄMÄNSÄ, ELÄMÄKERTANSA JA MERKITYSTENSÄ TUOTTAJINA JA PARADOKSAALISESTI ”SIINÄ SIVUSSA” KOKO YHTEISKUNNAN JA OMAN EPÄONNISTUMISENSA LUOJINA

”Jokaisen-ihmisen oma elämä” (’life-of-one’s-own’) – ei ole osa poreilevaa ja sairaalloista egoismia. Eivät yksilöt kellu tai pyöri vapaasti, määritellen itseään. Pikemminkin Suomessakin on kyse hyvinvointivaltion takaamasta aktiivisesta ja yritteliästä yksilöstä, sisäisestä yritteliäisyydestä elämän läpilyövästä asenteena, ammattikorkeakoulujen markkinatuulisista portfolio-koulutuksista päiväkodin itsearviointeihin ja yliopistoihin. Portfolio on sisäistetty yksikön ensimmäisen persoonan saavutus- ja periaatekokoelma, joka kokoaa ihmiset ainutlaatuisina ja korvaamattomina palkkatyö-, asiantuntija ja yrittäjämarkkinoille. Tämä portfolion individualisoitunut pelisääntö myös luo vastakohtansa, sosiaalisen ei-laskennallisuuden, yhteiskunnan hajautumisen. Poikkeavien normalisoinnissa luovutaan poikkeavuuden ja normaalin käsitteistä. Kunkin ihmisen oman elämän avoimet tilat on luonut yhteiskunta, joka on äärimmäisen eriytynyt funktioiltaan. Miten nuo tilat voidaan täyttää, ei ole enää tehdä ylä- tai ulkopuolelta tai etukäteen. Yhteiskunta uusinnetaan yrittävien ja ainutlaatuisten yksilöiden kautta – riskisissä, haasteellisissa ja uniikeissa konteksteissa tarvitaan omalla potkurilla varustettuja kilpailukykyisiä toimijoita, portfolio-olioita – oman elämänsä yrittäjiä. Portfolio on henkilökohtaisena tarinana paradoksaalinen: se on toisaalla pinta, josta voimme lukea yksilön resurssien, pääoman ja vitaalis-produktiivisen vallan kasvun – toisaalta, se on elämäkerrallinen (biograafinen) sopeutumisreaktio ja ratkaisu systeemiin ristiriitoihin. Riskit ja ristiriidat ovat yhteiskunnallisesti tuotettuja. Keski-ikäinen pankista ulos lentänyt merkonominainen, pysäytetyn paperikoneen äärelle yksinäistynyt duunari tai viidenteen pätkätyöhönsä lisäkoulutusta hamuava nuori ovat sinut väistämättömien ja välttämättömien yksilöllisten selviytymistilanteidensa kanssa – biografia joustaa ja nousee...jos nousee – markkinarako löytyy...jos löytyy? Yksilöitynyt peli ei ole valinta – siitä ei voi kieltäytyä – jos kieltäydyt olet työtä-vieroksuva; jos olet liian epävarma tai epätoivoinen urastasi, et omaa tarpeeksi

itse-ilmaisuun ja vaikuttamisen brändiä lähiympärisössäsi; jos epäonnistut, olet itse syyllinen ja tämä oma-vikaisuus alkaa elää omaa elämäänsä, autonomisoituu. Ylimoitettut vaatimukset yksilöille – joista tulee yleinen aikamme pelisääntö – ovat ambivalentteja, ristiriitaisia; ne antavat tilaa kahdelle päinvastaiselle suunnalle, vallalle (Individuality as fate) ja emansipaatiolle (Individuation as practical capacity).

Portfolio-ajatus halkaisee kaikki elämänalueet (Seuraavat taulukot). Se rikkoo monia konventioita, traditioita, luokka-vastakkaisuuksia. Se rikkoo erot yrittäjän ja aktiivisen kansalaisen väliltä, se rikkoo eron portfolio-ammattilaisen ja yrittäjän välillä. Tämä hämmentää meitä. Jokaisessa meissä asuu PK-yrittäjä, mutta myös sosiaalisesti ja ekologisesti vastuullinen yksilö. Yrittää voi myös ylivaltaisilla markkinoilla ja niitä kyseenalaistaen – ainekirjoitusutopiat. Nuori työtönkin ajattelee olevansa oman onnensa seppä.

Yhteiskunnallinen ja taloudellinen epävarmuus ja kilpailu – jopa riskit – monesti herättelevät ihmisiä ja auttavat harkitsemaan uusia ratkaisuja ja arvoja elämässä. Millä seuraavilla elämänalueilla ja -tunnoissa uskot näin käyvän hyvin paljon (1), melko paljon, keskimääräisesti, melko vähän vai hyvin vähän (5):

	Hyvin paljon	2	3	4	Hyvin vähän
KOULUTUS, SOSIAALINEN ELÄMÄNTAPA, KULUTUS:					
Kouluttautumisessa + 50 / -18	13	37	32	12	6
Omakohtaisen elämäntavan ja yritteliäisyyden yhdistämisessä + 40 / -27	13	27	32	20	7
Kulutusvalinnoissa + 38 / -26	8	30	37	19	7
Henkilösuhteiden käännteissä + 35 / -31	8	27	35	21	10
Hikisessä pakossa yrittää + 36 / -36	11	25	28	22	14
VAIHTOEHTOINEN ELÄMÄNTAPA/BIOGRAFIA:					
Turhien tuotteiden, mainosten ja tarpeiden karsimisessa + 36 / -39	11	25	25	26	13
Oman elämäkerran tai elämäntarinan käännteissä + 32 / -29	11	21	39	26	3
Vaihtoehtoisten elämänarvojen ja -järjestysten löytämisessä + 32 / -34	11	21	34	23	11
PORTFOLIOELÄMÄNTAPA MARKKINOILLA:					
Jatkuvassa oman itsensä kehittämisessä + 41 / -21	15	26	27	15	6
Uuden oman imagon, brändin ja tuotteen kehittämisessä + 36 / -30	10	26	34	24	6
Omissa vastauksissa markkinoiden ja kysynnän vaatimuksiin + 28 / -39	7	21	33	28	11
MARKKINAYRITTÄJYYS:					
Yrittäjäksi ryhtymisessä ja yrittäjätaitojen kehittämisessä + 37 / -21	13	34	32	16	5
Harrastusten, osaamisen ja yrittämisen yhdistämisessä + 37 / -30	8	29	34	23	7
Yrittäjännovaatioiden tekemisessä + 28 / -26	7	21	46	19	7
Sijoittamisessa ja pörssissä + 28 / -37	7	21	36	25	12

Nämä dimensiot liittyvät yhteen ja perustelevat portfolio-elämäntavan mallin yleispätevyyden ja sen mukaisen kansalaisuuden ja yrittäjyyden komplementaarisuuden tai samankaltaisuuden.

MAAILMAN KIRJAT SEKAISIN:

Miten samastut seuraaviin väitteisiin yrittäjyyttäsi tai mahdollista tulevaa yrittäjyyttäsi koskien – hyvin paljon (1), melko paljon, keskimääräisesti, melko vähän vai hyvin vähän (5):

	Hyvin paljon				Hyvin vähän
Puhe sisäisestä yrittäjyydestä on nuorten kosiskelua	8	20	32	28	12
Kaikilla on oma portfolionsa, se ei ole yrittäjien yksinoikeus	23	36	29	9	3
Yrittäjyys on välttämättä myös likaista peliä	8	18	26	28	19
Yrittäjyys on luovaa ja jännittävää peliä	18	39	27	11	5
Yrittäjät väheksyvät sosiaalisuutta ja yhteisiä arvoja	2	12	32	37	16
Kaikkia elämänvoimia pidetään nykyään turhaan pääomana	8	18	41	22	10
Tasa-arvo ei anna tilaa erilaisuudelle	9	18	22	32	20
Yrittäjiä ja aktiivisia kansalaisia kasvaa samoilla menetelmillä	13	30	29	21	8
Nuorista kasvaa koulussa palkollisia tai viranhaltijoita, joilla on turvatut ja säännölliset työpäivät	10	26	27	26	11

xxx

VAIKKA SOTAMETAFORA – PORTFOLIO MÄÄRITTELEMÄTTÖMÄN UHKAN, SIITÄ PELASTAMISEN JA VAHVISTAMISEN DISKURSSIEINEEN (AMKn perusteet, Niinistö, Foucault)– YLEINEN YKSILÖKILPAILUN PERUSTA, SILTI MAHDOLLISUUS MYÖS RAUHOITTAMISEEN

Ammattikorkeakoulua pidetään suomalaisen kansakunnan kannalta tärkeänä ja tarpeellisenä. Sen legitimoinnissa on turvaututtu määrittämättömään uhkaan kiinnittyviin selviytymisen, pelastamisen ja vahvistamisen diskursseihin. Kun yliopistoa analysoiduissa dokumenteissa rakennetaan perinteisen ja traditioihinsa sidotun tieteen idealle, konstruoidaan ammattikorkeakoulua ajan vaatimusten mukaisesti käytännölliseksi, erityisesti työ- ja yritys-elämän kehittämiseen suuntautuneeksi. Suomalaisen ammattikorkeakoulun institutionaalisen olemuksen rakennusaineekset kiinnittyvät vahvasti kansainvälistä koulutusta ja koulutuspoliittista keskustelua hallitseviin teemoihin, kuten koulutuksen kansainvälistymiseen, ammatillistumiseen, politisoitumiseen, rationalisaatioon ja yksilöllistymiseen sekä modernin ja erityisesti postmodernin ajan kuvauksiin.” (SOTAMETAFORA Niinistöstä Foucaultiin). Sota terroripolitiikan ja talouspolitiikan jatkona. Implikoi keinojen epävirallisuutta, kansalaisyhteiskunnan viidakkoa, yrittäjäyhteisönä.

VAIKKA TYÖELÄMÄN KÄYTÄNTÖJEN JA MARKKINAELÄMÄN KYSYNNÄLLE ALISTUVA AMK JA SEN OPS (MARKKINAESSENTIALISMI) VIEVÄT KOHTI LIKELAITOSTA JA OPISKELIJA JÄÄ USEIN YKSIN TYÖPAIKALLE, LUO AMK MYÖS KEHITTÄJIÄ 'PIETASTEN' SAATTAMINA

Markkina- ja yhteiskuntakysyntäessentialismi: oppilaat hakutuvat turvaan. Kriittinen etäisyys yksilöllistyvään kilpailuun ja yhteisöllisyyden rapistumiseen muistuttavat monessa suhteessa esimerkiksi kuulun aikuisopiskelun teoreetikon Jarviksen (1997) arvostelevia kommentteja. Hänen mukaansa käsitteellinen ja merkityksellinen ulottuvuus on vaarassa kadota kokonaan, kevyetkin ihmisten humanistiset ja solidaariset kohtaamistavat ja myötätunnon osoittamisen tilanteet rapisevat. ”Tuotteistaessaan” ja sopeuttaessaan professioitaan ja osaamistaan markkinoiden ja hyödykkeiden tuottamisen tapaan, näiden odotusten mukaisesti, ja sangen tiuhaan vaihtuvien suhdanteiden ja tilanteiden mukaisesti opiskelija menettää harkitsevan tai ”autenttisen” suhteensa paikalliseen ja laajempaan yhteisöön, itse asiassa myös luontoon. Vaikka tällaisella ’autenttisen ihmisen’ näköalalla on vaaransa, se muistuttaa meitä äärimmäisen

postmodernin todellisuussuhteen vaarasta ”ottaa käytännön sitä edustavan työelämän tietoudet ja praksis annettuina”, ikään kuin tosiasiallisina todellisuuden paaluina (ns. vulgaari essentialismi, ks. termistä Beck 1993, 1997).

TUOTTEISTAMISELLA JA OPINTOJEN HYÖDYKEPERUSTAISTUMISELLA ON JANUS-KASVOT.

Ei-pedagoginen markkinabrändi, Meidän Portfoliomme ainutlaatuisuus: ”Connecting People” (Nokia) – ”Human Connections” (AMK). Uusammatillinen kilpi ja mantra – mekaanisen/instrumentaalisen solidaarisuuden tarve? Selviytymistä lujittava symbolinen merkki/ideologia, joka elää omaa elämäänsä?

”Kenttäkamppailua” (Bourdieu), mikä saattaa pakottaa toistamaan oman opinahjon perustoimintatavat ja palaamaan ”jonkinlaiseen mekaaniseen solidaarisuuteen, missä vahvat keinot - pitävät yllä pedagogista yhteisyyttä muttei kyetä palaamaan pedagogian sisältöihin ja koulutusajattelun näkymättömään ytimeen, yhteiseen pedagogiaan tai tekstiin (ongelmaan, haasteeseen)”/”Laatukäsikirjojen ja itsearviointien kielipeli ei tästä mantrasta poikkea, niitä käytetään kilpailuvälteinä”.../. Verkostoitumisen ideakin toimii sekä virtuaalissa että yhteistyökuvioiden suhteessa – siellä olo on tärkeää, ei yhteistyö- tai tehtäväsubstanssit”. (J. Herranen)

Onko Markkinaessentialismi ja vaihtoarvot (Marxin 150 vuotta vanhan sanan kosketus) täällä tänään:

PORTFOLIOBRÄNDI = LUX – saippua; käyttö- vai vaihtoarvot – kuinka hyvin esitämme ja vaihdamme itsemme, kuinka kypsästi TAI (itse)kriittisesti kulutamme markkinoilla. Oman edun optimointi = rationaalinen valinnan (politiikan tai humanistinen) teoria - Epävarman kilpailutilanteen 'pakkobrändi' tekee kaikesta koulutuksesta, kulttuurisista aktiviteeteista, rohkeudesta ja innovaatioista erottautumisen paikkoja, eksotiikkaa

”Opiskelijan osoitus persoonallisesta ammattitaidosta, portfolio, on kiteyttänyt ja motivoinut opiskelijoiden perusoivallusta – tutkinnon valmiudet täydentyvät monipuolisilla epävirallisilla kompetensseilla ja konkreettisten räätälöityjen ja koeteltujen taidonnäytteiden avulla”. - Vain viidennes surveyihin osallistuneista vastasi hyvin tai kiitettävästi, puolet kiisti arvion.

Hyväksytkö seuraavat väittämät AMKin opetuksen kehittämisestä (1 = en lainkaan - 5 = täysin):

	1	2	3	4	5
Oppilaat ovat jääneet yksin valintoineen (+26)	4	19	29	33	16
OPSssa ei ole annettu pedagogis-moraalisia kantoja, vaihtoehtoja - “anything goes” (+13)	9	17	36	25	14
Opetuksen tuotteistamista ja hyödykeperustaistumista ei ole mietitty ja kohdattu eettisenä tai pedagogisena ongelmana (+13)	3	16	40	22	20
Työelämä 'vie' AMKia, joka on antautunut työelämysuhteiden vietäväksi ja välittäjäksi - sen tehokkuus on epäitsenäisten 'fakki-tietouksien' tuottamista (+3)	8	22	36	31	2
AMKin humanismin ja sivistyksen periaatteet ovat päälle liimattuja mainosarvoja, joiden tulee muokkaantua	7	12	42	29	10

asiakas- ja työelämäkohtaamisissa (+13)					
Opettajien henkilökohtainen tuki valinnoissa toimii hyvin (+3)	8	22	36	31	2

XXXX

Portfolion 'vakava' puoli, eksistentiaalinen elämänasenne:

'EIGENES LEBEN': JOKAISEN OMA ELÄMÄ – JOKAISEN OMA KUOLEMA (Beckin hengessä:)

"Jokaisen oma elämä" voi tulla käsitetyksi vain loppunsa kautta. Mitä uniikimpi ja persoonallisempi elämä on, sitä korvaamattomampi se on! Indiviidin suhde menneeseen ei ole suinkaan säyseämpi kuin ennen. Elämän ainutlaatuisuus tekee siitä kokemuksesta arvokkaan, mutta samalla luontaisen kovaksi. Koska se on elämä jota ei voi elää kenessäkään tai missään toisessa; se loppuu itsessään, itsensä kanssa. Aiemmin kuolema on ollut puvun vaihto, siirtyminen pyhään tai 'tosi-elämän' vaiheeseen. Palkkatyön maailmassa siirtyminen itsekurilliseen testiin ja oikeudenkäyntiin (nöyrään ansaintaan), maalliseen testiin ennen jumalaa (Weberin teoria protestantismista ja kapitalismista, yrittäjyyden ja uskon yhdistymisestä), oman elämän laittoon ylimaalliseen komentoon. Oman elämän vapaudet ovat olleet synnillisiä houkutusia, mitkä alkavat hallita portfolio-elämäntavassa. Siirtyminen itse-hallittuun jokaisen omaan elämään, porfolion maailmaan, oli irtiotto ylimaallisesta komennosta, antautuminen 'musta-valkoisen' tuolle puolen, kulutuksen, narsismin ja pleasure-periaatteen maailmaan. Jokaisen oma elämä on määrityksen mukaan yritys, houkutus ja fasinaatio, löytää itsestään perusta, vahvuus ja tarkoitus itsensä ja maailman luomisessa. Toisesta 'päästä' katsottuna sitä uhataan epäonnistumisella: häilyväisyys, elämännälkä, katkeruuden ja lohduttomuuden maut, ironia ja keveys, mikä kasvaa sen olemassaolon loppumisen käsittämättömyydestä. Tämä on perusta myös pöyhkeydelle, manialle ja vimhalle, jännitykselle, riemukkuuden ja kuolevaisuuden kombinaatiolle - ahdistukselle. Kuolema peruttamattomana ja absoluuttisena - ei vain kauttakulkukäsitteenä – nousee vasta "jokaisen oma elämä" -aikakaudella, tyypillisesti portfolion maailmassa. Virtuaaliretoriikan mukaisesti, portfolion takana on aina oma tietoperustansa, autonominen portaali! Vain oma (mennyt, tehty) perustan rakentaminen ja tarkoituksen rakentaminen – ilman kollektiivisen palkkatyön ja sitä kautta koetun kärsimyksen ja itsekurin "parempaa maailmaa" (taivasta tai lastenlasten sosialismia) – johtaa uudenlaiseen ahdistukseen kohdata kuolema, kuoleman poistamiseen – joko elämän pitkittämisen kautta (lääketieteen, kosmetiikan, turvallisuuden ja vakuutuksen linnakkeet, kuolemaa ei kohdata - lääke lopettaa työskentelyn) tai 'äkkiarvaamattoman' yhteisen kuoleman, Big Bangin, avulla. .

XXXXX

Minkälainen itsensä pelastamisen ja esittämisen selviytymisretoriikka syntyy portfolioyhteiskunnassa? Ennen turha tai ylimääräinen (totuudenmukainen, yhteisen hyvän) yleissivistys oli poliittisesti vaarallinen resurssi – ovatko nyt nousemassa fakki- ja markkinatietoudet, jotka vastaavat myös ihmisten eettisiin ja turvallisuustarpeisiin? Ja ne joutuvat lopulta palaamaan yhteiskunnan ja hyvinvointivaltion suhteeseen – kollektiivisen kasvuyhteiskunnan rajoihin ja 'kolmikannan' saavutettuihin etuihin – itse asiassa luomaan 'toisia asiantuntijuuksia', yhteiskunnallisia vaihtoehtoja, refleksiivisiä verkostoja ja osallisia? Ovatko radikaalisti konteksteissa ja räätälöidyissä arvioissa painivat

portfolio-asiantuntijat tulevan vastuullisen ja refleksiivisen yhteiskunnan avantgardeja?

Hyvästit universaalille (maailman) valtion universaalille tasa-arvolle /// Thompson ja Hoggett (1996) ovatkin mieltäneet yleisen kulttuuri- ja sosiaalipoliitikan tukijaloiksi *"partikularismin tuomisen universalismin, monimuotoisuuden nostamisen tasa-arvon ja ryhmien valtaistamisen (group empowerment) kohottamisen kohtelun yhdenmukaisuuden rinnalle."* (Virkki 1996, 138.) Useimmat nuorten ja kansalaisten sosiaalipoliittiset ja 'elin-olo-yksilölliset' seikat voidaan nähdä kulttuuristumisen kohteena, mikä merkitsee niiden näkemistä kansalais-toiminnallisesti virittyneen pedagogian haasteena. Tähän liittyykin tiiviisti ajatus itserefleksiivisen ammattilaisuuden suorituskykyisyydestä (performatiivisuudesta) ja *"toisesta asiantuntijuudesta"*

"Tuotteistaminen" (Commodification) ja sen mukaiset (asiantuntija)tietoudet hakkaavat hitaan ja tyhmän demokratian, itseisarvoisen poliittisen kansalaisuuden, osallistumisen ja keskustelun, jopa karisman (populismi, kirkon uudet liikkeet) , mutta kuinka he voivat politisoida

Mikä on se yhteinen sivistys, käsitteet/teksti tai ongelma – joihin perustetaan disintegraatio, toinen asiantuntijuus (Kun markkinakysyntä ei riitä toiminnan perustaksi)? Pitäisikö mennä läpi pakollisen nuorisokulttuuri- ja -koulutuksen, ennen kuin toinen asiantuntijuus on mahdollinen...ei vain yksityistää ja luoda kilpailuvaltiota vaan analysoida sen toimintaa – ei vain sopeutua yhteiskunnan markkinoihin vaan kouluia sitä!

Kulttuurin ja koulutuksen tulos- ja tuotteistamisvastuupelin....

- Rajaton estetiikka, seksistisyys ja brändäys – mihin päin 'kulissinäytelmä' kaatuu tai kääntyy kun se kerta kaikkiaan menee 'överiksi'?**
- Hyväksikäyttäminen (pelimerkkien ja sääntöjen manipulointi, harhautukset, uudelleenkodeaus)?**
- New Public Management (NPM)-kritiikki (globaalin) demokratian, yhteisöllisyyden ja tasa-arvon lähtökohdista?**
- Ironis-kriittinen vastaerottautuminen, uudet kartismaattiset tuotteet, herätysliikkeet**
- Moraalinen (uskonnollinen tai vasemmistolainen) fundamentalismi?**
- Sivistysyliopiston vastaus, akateemisen intellektuellin vastaus? (Disintegraatio, rortylainen perspektivismi, yliopiston omien displiinin hajoaminen portfoliosukupolven käsissä)**

Nuorisopolitiikassakin (niukkuus)taistelun kohteena ja areenana ovat yksilölliset (identiteetti-) pääomat ja kompetenssit

= Valta on yksilön (toiminta)kyky (Foucault, Hardtin ja Negrin Posse), josta puhutaan tavoiteltavana resurssina, voimana /// Nuoret irrottauneet perinteisistä valtakeskusteluista

Edellisestä tärkeää edetä toimintaan (ei-osallistamiseen) – vain toimintakyvyssä yksilön kompetenssi näyttäytyy; samanlainen fragmentaarisuus kuin portfolioissakin, työnjaossa – myös nuorten kansalaiskulttuureissa, monet kansalaisuudet

SUKUPOLVIEN VÄLILLÄ SAAVUTETTujen ETUJEN KOLMIKANTA ON RISKI- JA PORTFOLIOYHTEISKUNNAN VASTUITA PEILAAVAA NUORTA SUKUPOLVEA VASTASSA. MUTTA NUORTEN MAAILMASSA YHTEISKUNNALLISESSA OSALLISTUMISESSA RISTIRIITA EI OLE VANHAN KOLLEKTIVISMIN JA PORTFOLIOYKSILÖIDEN VÄLILLÄ – VAAN PORTFOLIO ELIITIN (JOKA YHDISTÄÄ YKSILÖLLISET JA YHTEISET, KONVENTIOAALIN JA EPÄSOVINNAISEN OSALLISTUMISEN, ONNISTUVAT SOSIAALISEN TUOTTAMISESSA) JA TOTALISOIVAN NUORTEN VÄLINEN RISTIRIITA.

KUINKA TÄTÄ RAUHOITETAAN – KUINKA SIVILISOIDAAN JA RAUHOITETAAN TAPPELU YKSILÖLLISISTÄ KOMPETENSSEISTA, PÄÄOMISTA?

Naisten portfolio

- Kouluaineissa naiset yrittäjäkertojaminillä liikkeellä ja vastanneet aktiivisesti kyselyyn, osoitus port-folioelämäntavan sukupolven yleisestä, ei-standardi-yrittäjämallin mukaisesta elämästä
- **itsemäärittelevät, mutta tukeutuvat portfolioammattilauuden kilpeen, ei vanhempien naisten yhteiskunnallista paatosta**
- miehiä paremmin omaksuneet pofon, eläneet siinä ja tyytyneet siihen
- Voikin olla niin, että naiset ovat moderneja ja räätälöityjä kompetensseja alleviivaavasta HUMAKista saaneet itselleen miehiä selkeämmin tilan omalle vapaudelleen ja itsemäärittelylleen . Ovathan sen vaatimat kompetenssit ja repertuaarit tunnetusti enemmän naisten hallinnassa itsereflektiosta, vallitsevasta humanistisesta analyysitaidosta, tilannekohtaisesta ja herkstä erottelukyvystä (missä henkilökohtainen, jopa esteettinen ja ruumiillis-emotionaalinen ulottuvuutensa) aina joustavaan ja usein mukautuvaan asenteeseen liikkua eri konteksteissa ja empatian rekistereissä.
- Naiset täyttävät ja määrittelevät mielikuvituksellaan sen ilmapiiriä, kykenevät ja uskaltavat käyttää markkina- ja refleksiivisyysvaatimuksia vapautena, itsemäärittelyn tilana.

Miesten portfolio

- Miehet sarjakuvatarinan Sankareina, suorittajina ja Pelle Pelottomina
- eivät ehdoitta mukana port-folio tai yrittäjäelämäntavassa, kolmikanta-solidarisuus
- miehet (humanistisenkin) järjestyksen takana, koulu ei hyödyke –kritiikkiä
- yleinen kalkyloiva hallinta mahdotonta
- osa miehistä onnettomia

Ammattilaisuuden (modernin profession) taakse palataan:

”Vetäjät miettivät myös uusintakyselyssä Mahiksen merkitystä ohjaajataitoihinsa. Näkökulman muutos merkitsee siirtymistä subjektiivisesta moderneihin kompetensseihin ja vakavoitumista oman statuksen ja kulttuuripääoman suhteen; se ei muutu noin vain. Vakava statuspuhe on kovempaa – pärjäämisen puhetta, jonka paatos saa välillä kunnianhimoisia piirteitä. Suomalaisen ‘vapaaehtoisuuden’ rajat sanotaan tässä puheessa julki. Pätevyysprojektit ovat läsnä silloinkin, kun koetaan epäonnistutun: “en ole pätevä”./ Näissä reflektioissaan Mahis-tutorit palaavat konventioihin ja ammattiylpeytensä luo ja taakse. Ammattipuhe ja perustermistö eivät tietenkään ole vain tyhjää ‘stignafuliaa’. Perinteisen nuorisotyön autonomiset tieto-aidot ovat olemassa, eikä mikään kansalaispontanismi ja perinteen ‘terve järki’ tai akateeminen pedagogia tai tutkimus voi niitä korvata. Autonomisen nuorisotoimintakokemuksen siivittämällä perusargumenteilla voi hyvin kohdata Mahiksenkin kuvioita. Miksi vetäjät kykenevät tunnistamaan uudenlaisia ongelmanasetteluja valmiiden vaihtoehtojen parista ja omista vastauksissaan, jotka ovat ratkaisuja työmuotoja poikkileikkaaviin ja subjektiivisiin kysymyksiin? Onko yksinkertaisesti niin, että konventionaalinen ja professionaalinen puhetapa ei ole vain sisällöllisesti varmuutta ja ylpeyttä lujittava tekijä, vaan myös suojakilpi, jonka taakse on helppo luikahtaa? Ajatus ammattitaidosta ei sisällä mahdollisuutta riskiyhteiskunnalliseen suorapuheisuuteen ja jatkuvan epävarmuuden käsittelyyn ainakaan, kun yleisönä ovat institutionaaliset toimijat tai laajempia yleisöjä palveleva tutkija. “Radikaalia” toiminnan käsitteellistämistä varotaan, vaikka toiminnan uutuus on usein käsinkosketeltavaa. Yhtä lailla liikutaan uusissa toimijasuhteissa, intiimien ja ‘syvämerkityksellisten’ asioiden suunnassa ilman formaalia tukiapparaattia. Vai raportoiko suomalainen jälkiarvio ja -viisaus (Roos 1987) biograafiset tai työhistorialliset juttunsa selviytymistarinoina: “alussa minulla oli vaikeaa... mutta murroksen jälkeen minä kovalla työllä selvisin – projekti opetti minulle sen, että ammattitaidon kovalla ytimellä ja selkärangalla eteenpäin”. Tällainen rehellisen korrekti puhe toiminnan alun käynnistyskriiseistä puhuttelee. Nuorten naisten biograafiset puhuvat näyttävät laajemminkin suosivan instituutioiden ja professioiden– suojakilpien – kautta tapahtuvaa henkilökohtaista paikantamista ja yksilöllistä kilvoittelua: “Samalla kun nuoret naiset sitovat kertomuksensa tiukasti yhteiskunnallisten instituutioiden puitteisiin, henkilökohtaisten valintojen ja ratkaisujen vaatimuksesta tulee polttava teema. Silti näkökulmassa säilyy naisten tapa ottaa huomioon useiden ihmisten perspektiivi; vaatimusta yksilöllisestä, perustellusta elämäkulusta kantavat kertomuksessa monet äänet. Tällä tarinalla on toinen perusta kuin vanhempien naisten yhteiskunnallisuudella ja siihen liittyvällä kansalaisperspektiivillä.””

Projektimaailmassa sukupolvien välinen ristiriita: Eettis-sosiaaliset keski-ikäiset, jotka erottavat vapaaehtoisen ja ammatillisen. Toisaalla portfolio-sukupolvi, joka ammatillistaa kaikki taidot ja tekee asioista yksilöllisesti hallittavan, käyttävät hyväkseen portfoliotaitojaan ja rekistereitä, joissa vanhemmat eivät yhtä ”fleksibelegä” (tuotteistaminen, tulostavuu, parhaat käytännöt)

XXXX

Kuten seuraavat empiiriset datat osoittavat, suomalaisnuoret ovat yrityspoliittisissa asenteissaan sosiaalisten arvojen ja harkittujen rätälöintitoimenpiteiden kannalla; liberaali kilpailutalous ei ole suinkaan hallitseva. Toisaalta poliittisissa osallistumismuodoissa korostuvat yksilölliset, neuvottelevat aktiviteetit ja konsumerismi (yksilö- ja kulutus perustana politiikalle kuten suosituksissa nettivaikuttamisessakin).

Nuorten yrittäjäpoliittiset preferenssit, ohjelmia (Hyvin tai melko paljon kannatusta saaneet ideat):

**Nuorten yrittäjien starttirahaa on syytä laajentaa
Pienten palkkojen verotusta on alennettava**

**81
78**

Yrittäjien oppisopimuskoulutus olisi kova sana	71
Paikallisilla kumppanuussopimuksilla kuntien, järjestöjen ja yritysten kesken voi paikallisesti luoda uusia työpaikkoja	67
Nuorille yrittäjille tulisi tarjota rahoittajien toimesta erityinen rahoituspaketti ja tiukat neuvontapalvelut	67
Yritysten sukupolvenvaihdon taloudelliset huojennukset ja perintöveron helpottaminen ovat välttämättömiä	60
Sosiaalisten yritysten kehittäminen on ajankohtaista	59
Ekologisesti harkittujen yritysideoiden aika on juuri nyt	56
Yhteistoimintamallit työnantajan ja työntekijän välillä OK	55
Yritysten palkkojenkäsittelyä ja (verotus)hallintoa helpottavat sivut sekä suorat viranomaisyhteydet luotava Nettiin	55
Yrittäjiksi ryhtyvien tulisi verkottua paikallisyrittäjien kera	54
Nuoren yrittäjän tulisi saada itselleen pari vuodeksi ilmainen ja kokenut aikuisohjaaja, mentori	54
Nuorten yrittäjien mahdollisen konkurssin varalta tulisi yrittäjän oman perheen vastuuta ja asuntotakuuta rajoittaa	53
Tuloverotusta on ylipäänsä alennettava	53
PK-yritysten työnantajamaksuja on valikoivasti nuorten yrityksissä ja alueellisesti alennettava	53
Yritys- ja pääomaverojen taakkaa on helpotettava	51
Paikalliset yrityshautomot voivat parhaiten poistaa ennakkoluuloja ja pelkoja nuorten yrittämisen tieltä	47
Pienyritysten innovaatiokeskukset ovat ajankohtaisia nyt	46
Luottamuksellinen yritysکوhtainen sopiminen on tulevaisuutta	45
Aloittavat PK- yritykset on vapautettava sosiaaliturvamaksuista	41
Pien- ja keskisuurten yritysten radikaaliksi kehittämiseksi tulisi perustaa yrityspuistoja (seudullisia keskuksia)	37
Tiukasta työehtosopimusmallista on luovuttava alueellisen ja yritysکوhtaisen sopimisen hyväksi	27

Taulukko:

Poliittisen osallistumisen keinot, Faktorimatriisi

Rotatoitu faktorimatriisi: POLIITTISEN OSALLISTUMISEN KEINOT: ”OLETKO KOSKAAN..?”	Faktori 1: Moderni yksilöllisyys	Faktori 2: Väkivaltai- nen aktivismi	Faktori 3: Mieleno- soittaminen	Faktori 4: Konsume- rismi	Faktori 5: Politikointi äänestämi- sellä
...lähettänyt eteenpäin poliittista viestiä tai emailia	0,52				
...kirjoittanut artikkelia lehteen tai nettiin	0,51				
...osallistunut poliittiseen keskusteluun netissä	0,47				
...ottanut yhteyttä poliitikkoon	0,41				

...pitänyt poliittista puhetta	0,40				
...pitänyt poliittista rintamerkkiä	0,37				
...lahjoittanut rahaa poliittiseen toimintaan	0,33				
...kerännyt allekirjoituksia	0,32				
...toiminnassa, jossa väkivaltaa poliiseihin		0,72			
...toiminnassa, jossa rikkoutui omaisuutta		0,61			
...toiminnassa, jossa väkivaltaa vastustajiin		0,50			
...tukkinut/vallannut katuja/rautateitä		0,33	(0,32)		
...osallistunut laksoon			0,68		
...osallistunut lailliseen mielenosoitukseen			0,53		
...vallannut rakennuksia			0,47		
...osallistunut laittomaan mielenosoitukseen		(0,39)	0,42		
...boikotoinut tuotetta poliittisista syistä				0,70	
...ostanut tiettyä tuotetta poliittisista syistä				0,62	
...jättänyt hylättävän äänen					0,53
...äänestänyt					0,37
...jättänyt protestin vuoksi äänestämättä					0,35
Ominaisarvo	4,36	1,76	1,40	1,25	1,11
Kumulatiivinen selitysaste (%)	19,80	27,81	34,15	39,85	44,89

Extraction Method: Maximum Likelihood.
Rotation Method: Varimax with Kaiser Normalization.

Taulukko VIII:

Poliittisen osallistumisen keinot, Faktoripistemäärien maittaiset keskiarvot

Maa / Faktoripistemäärien keskiarvot	Faktori 1	Faktori 2	Faktori 3	Faktori 4	Faktori 5
Itävalta	0,11	0,01	-0,11	0,09	0,11
Viro	0,04	-0,09	-0,26	-0,15	-0,13
Suomi	0,14	-0,06	-0,25	0,38	-0,04
Ranska	-0,12	0,02	0,24	-0,11	0,17
Saksa	0,11	0,02	-0,11	0,00	-0,01
Italia	0,12	0,25	1,04	-0,03	0,19
Slovakia	-0,14	-0,09	-0,25	0,00	-0,06
Iso-Britannia	-0,25	-0,06	-0,29	-0,19	-0,23
